

PEDAGOGIA SOCIAL

Carrera: Diplomatura Educació Social (1r. Quatrimestre)
Llicenciatura de CC. de l'Educació (Anual)

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Professor: Paciano Fermoso Estebanez

A.- OBJECTIUS

- Fonamentació científica d'aquesta disciplina pedagògica
- Informació sobre la seva història i continguts
- Informació sobre les Institucions espanyoles i catalanes de serveis socials i d'educació social
- Delimitació del treball pedagògic en el marc dels serveis socials.

B.- METODOLOGIA DIDACTICA

- Classes impartides pel professor
- Persones convidades, que treballen en Institucions catalanes de serveis socials
- Lectura i estudi dels recursos materials i bibliogràfics
- Treballs dels alumnes sobre aplicació pràctica pedagògica als serveis socials

C.- PROGRAMA

1.- PART EPISTEMOLOGICA:

1. Concepte y objecte
2. Història de la Pedagogia Social
3. Metodologia heurística de la Pedagogia Social

2.- PART DE FONAMENTACIO CIENTIFICA:

4. L'educació no formal
5. L'educació social i conducta social dissocializada
6. Fonamentació de l'educació social
7. Socialització
8. Agents socialitzadors
9. Aprenentatge social
10. Aprenentatge social de les habilitats morals
11. Aprenentatge social de les habilitats socials
12. Aprenentatge de les habilitats cívico-polítiques

3.- PART DE FONAMENTACIO PROFESSIONAL:

13. L'Estat del benestar y els serveis socials
14. Ambits de professionalització: família, infància y joventut
15. Ambits de professionalització: animació sociocultural

16. Ambits de professionalització: educació d'adults
 17. Ambits de professionalització: formació a l'empresa
 18. Ambits de professionalització: educació especialitzada
 19. Llei de Serveis Socials de Catalunya
- 4.- PART SOBRE PROGRAMACIO I AVALUACIO DELS SERVEIS SOCIALS:

20. Anàlisi de la realitat social i dels problemes
21. Programació de la intervenció sociopedagògica
22. Execució de programes
23. Avaluació i seguiment

D.- ACTIVITATS DELS ALUMNES :

- pràctiques acomodades a cada Pla
- pràcticum acomodat a cada Pla

E.- AVALUACIO

S'avaluaràn:

- totes les activitats realitzades durant les hores lectives i en les classes pràctiques
- el manual
- les lectures obligatòries
- les pràctiques
- els treballs en equip

F.- TREBALLS DE PEDAGOGIA SOCIAL

- 1). Tres centres barcelonins importants, que preparen per a l'educació no formal: IMAE, ESCOLA D'ESPLAI (c/. Numància), L'ABAST (Hospitalet)
- 2). Principals lleis catalanes sobre serveis socials
- 3). Institucions estatals i catalanes d'ajuda a la juventud
- 4). Organització i funcionament d'un Centre de Serveis Socials a Barcelona
- 5). Organització i funcionament d'un Centre Cívic a Barcelona
- 6). Síntesi dels principals estudis i investigacions sobre la juventud a Catalunya
- 7). Programació d'acció pedagògica a la "Acogida Familiar"
- 8). Programació d'acció pedagògica amb juventud ex-delinquent
- 9). Programació d'acció pedagògica a un Centre Penitenciari
- 10). Programació d'acció pedagògica a una Institució de la Tercera Edat
- 11). Programació d'acció pedagògica amb ex-alcohòlics
- 12). Programació d'acció pedagògica en formació de Voluntariat Social
- 13). Programació d'acció pedagògica intercultural

14). Programació d'acció pedagògica preventiva contra el racisme

Nota: Per aprovar l'assignatura serà necessari realitzar 50 hores de pràctiques (veure programa annex)

G.- RECURSOS MATERIALS

1.- Manual

FERMOSO, P. (1993) Pedagogía social, Labor, Barcelona

2.- Lectures obligatòries

TRILLA, J. (1992) La educación no formal, CEAC, Barcelona (I Cuatrimestre)

Trabajo social, Escuela Universitaria de Trabajo Social, ICESB, Barcelona, 1989 (II Cuatrimestre)

SAEZ, J. (1993): El educador social Universidad de Murcia

FERMOSO, P. (1987) "Proyección de la Epistemología sobre el Trabajo Social", EDUCAR, núm. 11 (1987), 95-111 (I Cuatrim.)

---- (1991) "Estudio comparado de catorce leyes autonómicas de Servicios Sociales", Homenaje al Prof. Ricardo Marín, UNED, Madrid, 373-390 (II Cuatrim.).

CASTILLEJO, J.L.-SARRAMONA, J.-VAZQUEZ, G. (1988) "Pedagogía laboral" REVISTA ESPAÑOLA DE PEDAGOGÍA, 46 (1988), núm. 181, 421-440 (II Quatrim.)

3.- Revistes aconsellades

Revista de pedagogía social, interuniversitaria, editada por la Univ. de Murcia. Han salido hasta ahora ocho números

Documentación social, revista de Caritas Españolas, números monográficos de gran interés

RTS (Revista del Treball Social), editada por el Colegio de Trabajadores Sociales de Catalunya. Muy interesante.

Cuadernos de Acción Social, editada en Madrid. De gran interés.

5.- Bibliografia bàsica

Se citen únicament obres fonamentals. En cada tema del programa es facilitarà, durant el curs, la bibliografia corresponent.

- AA.VV. (1989) El bienestar social en España, INTRESS, Barcelona
- AA.VV. (1991) La educación no formal, una prioridad de futuro, Santillana, Madrid
- BANDURA, A. (1984) Teoría del aprendizaje social, Espasa-Calpe, Madrid.
- CABALLO, V.E. (1987) Teoría, evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales, Promolibro, Valencia
- CASADO, D. (1987) Introducción a los servicios sociales, Acebo, Madrid.
- COOMBS, P.H. (1985) La crisis mundial de la educación. Perspectivas actuales, Santillana, Madrid
- COSTA, M.-LOPEZ, E. (1991) Manual para el educador social, Ministerio de Asuntos Sociales, Madrid
- DOMENECH, R. (1989) Panoràmica dels serveis socials i el treball social, INTRESS, Barcelona
- DURKHEIM, E. (1970) La educación como socialización, Sígueme, Salamanca
- EYFERT, H.-OTTO, H.U.-THIERSCH, H., Handbuch zur Sozialarbeit/Sozialpädagogik, Luchterhand, Neuwied, 1987. Es el libro de "Lecturas" en Pedagogía Social, más célebre en Alemania. Contiene 1322 pp.
- EVANS, D.R. (1981) La planification de l'éducation non formelle, Unesco, IIEP
- FERMOSO, P. (Ed) Educación intercultural: la Europa sin fronteras, Narcea, Madrid
- FERNANDEZ, E. (1990) El nuevo marco socioindustrial del s. XXI, Narcea, Madrid
- FREINET, C. (1972) La educación moral y cívica, Laia, Barcelona
- GARCIA GARRIDO, J.L. (1971) Los fundamentos de la educación social, Magisterio Español, Madrid
- GARRIDO, V. (1989) Pedagogía de la delincuencia juvenil, CEAC, Barcelona
- GRAPPIN, J.P. (1990) Claves para la formación en la empresa, CEAC, Barcelona
- JORDAN, E.-SEGLING, D. (1988) Jugendhilfe, Juventa, München

JORDAN, J.A.-SANTOLARIA, F. La educación moral hoy. Cuestiones y perspectivas, PPU, Barcelona, 1987

LUZURRIAGA, L. (1968) Pedagogía social y política, Losada, Buenos Aires

MARBURGER, H. (1979) Entwicklung und Konzepts der Sozialpädagogik, Juventa, München. Una de las obras clásicas sobre la historia de la pedagogía social alemana

MARIN, R.-PEREZ-SERRANO, G. (1986) La pedagogía social en la Universidad española, UNED, Madrid

MOLLENHAUER, K.-UHLENDORFF, U. (1992) Socialpädagogische Diagnosen, Juventa, München. La última obra de Mollenhauer, poco conocido en España como teórico de la Pedagogía Social.

MUGICA, L.F. (1986) En torno al origen de la Pedagogía Social, Cometa, Zaragoza

MÜHLBAUER, K.R. (1980) Sozialisation, Fink, München

MUSITU, G. y otros (1988) Familia y educación, Labor, Barcelona

NUÑEZ, V.V. (1990) Modelos de la educación social en la época contemporánea, PPU, Barcelona

OCDE/CERI, Inserción de los jóvenes en una sociedad en cambio, Narcea, Madrid, 1989

PEREZ-SERRANO, G. (1993) Elaboración de Proyectos Sociales. Casos prácticos Narcea, Madrid.

Pla d'actuació social (PAS), Departament de Benestar Social, Barcelona

QUINTANA, J.M. (1986), Pedagogía Social, Dykinson, Madrid

----- (1991), Pedagogía comunitaria. Perspectivas mundiales de educación de adultos, Narcea, Madrid

REZSCHAZY, R. (1988), El desarrollo comunitario, Narcea, Madrid

SAEZ, J. (1987) El objeto de la Pedagogía Social, ICE, Universidad de Murcia

Trabajo Social, Escuela Universitaria de Trabajo Social, Universidad Ramón Llull, Barcelona, 1989

TRILLA, J. (1986) La educación informal, PPU, Barcelona

----- (1985) La educación fuera de la escuela, Planeta, Barcelona

UCAR, J. La animación socio-cultural, CEAC, Barcelona, 1992

